

Sindikat približati krajevnim skupnostim

Med nalogami sindikata, ki postajajo v zadnjem času vse bolj aktualne, je tudi zagotavljanje povezovanja delavcev v združenem delu ter delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti. Sindikat se mora pri tem zavzemati za uresničevanje interesov delavcev v zvezi s tistimi vprašanji, ki jih kot občani rešujejo na območju krajevnih skupnosti.

Pomembno nalogo pri tem ima tudi občinski svet zveze sindikatov kot tudi osnovne organizacije, ki morajo postaviti različne, vendar razmeram prilagojene ustrezne organizirane oblike in metode delova-

nja sindikatov v posameznih krajevnih skupnostih. Tako, denimo, bi se morale osnovne organizacije zveze sindikatov neposredno preko svojih delegatov vključevati v krajevne konference SZDL in istočasno spodbujati neposredno delegiranje delavcev temeljnih organizacij združenega dela v skupščine krajevnih skupnosti.

Druge možnost je ustanavljanje posebnih koordinacijskih odborov sindikata kot oblike dela OOSZ s območja krajevnih skupnosti in OOSZ, katerih člani žive v dotični KS. V okviru teh koordinacijskih

odborov bi lahko usklajevali in reševali različne interese ter vzpodbudili povezovanje med organi krajevnih skupnosti in TOZD. Delovanje teh krajevnih odborov pa bi lahko spremljali, usmerjali ter vzpodbujali organi občinskega sveta zveze sindikatov.

Sindikati pa bi se morali še tesneje povezati v frontno organizacijo socialistične zveze na nivoju krajevnih skupnosti ter z ostalimi krajevnimi družbenopolitičnimi organizacijami načrtovati skupne akcije in na ta način prispevati k utrjevanju idejne enotnosti in učinkovitosti organiziranih socialističnih sil.

Žal v večini krajevnih skupnosti ta povezava še ni zaživele v polni meri. To je tudi razlog zakaj bo sindikat v prihodnje prav povežavi združenega dela s krajevno skupnostjo namenil več pozornosti. Zanimljivo je, da v okviru občinskega sveta Zveze sindikatov, kot nam je povedala **Bojana Pečko**, sekretarka v OSZS, proučili razne vidike povezovanja in razloge zaradi katerih to povezovanje še ni zaživele. Te ugotovitve predstavljajo osnovo za nadaljnje delo, ki nikakor ne bo lahko, če želimo v polni meri uresničiti vse naloge in zastavljene cilje.

A. D.

Pestro delo in življenje

Akcijski program VVO Rezke Dragar za sodelovanje s starši

Na pobudo občinske Zveze prijateljev mladine so lani v nekaterih krajevnih skupnostih začeli prireditelj igrane ure za tiste otroke, ki niso v dnevnem družbenem varstvu. V decembru je take igrane ure organizirala tudi VVO Rezke Dragar na Črnučah. Udeležilo se jih je 29 otrok od dveh do sedem let starosti. Skupina otrok je bila glede na razliko v starosti zelo pestra kar pa ni motilo. Pod vodstvom Branke Lavrenčič in ob sodelovanju štirih vzgojiteljic so igrice potekale tako, da je bil zaposlen vsak otrok.

Velik odziv staršev na to novo obliko dela z otroki je spodbudil željo za še večje sodelovanje z njimi. Da bi popestrili sodelovanje s starši so v vrtcu pripravili akcijski program, ki ga izvajajo 19. januarja z izdelovanjem kr-

milnic za ptice. V februarju bo sledilo izdelovanje pustnih oblačil za otroke. Za te namene je neka mati že poskrbela za skice, na podlagi katerih v vrtcu že pripravljajo kroje za pustne šemice. Tretja akcija pa bo v marcu ko bodo presejevali lončnice.

Vse te igrane in poučne akcije se odvijajo oziroma se bodo odvijale v matični enoti na Titovi 312/a, razen zadnje, ki bo v maju mesecu in ki bo potekala na partizanski Rašici.

Lepaki, ki vabijo otroke in starše k sodelovanju v programu so vidni na pošti, na trgovini in na sedežu krajevnih skupnosti, torej na tistih krajih kamor hodi po opravkih največ ljudi.

Za uspešno izvedbo programa in nadaljnjih igranih ur pa je seveda potrebno razno blago – odpadno. Na pobudo staršev se je vrtec povezal z različnimi delovnimi organizacijami in odziv je že tu. Kot prvi so se odzvali Dekorativna in Pletenina ter Vega, ki jim – upamo – bodo sledile že druge.

K popestritvi dela in življenja otrok bo prispevala tudi ljubljanska lovka zeza s predavanjem filma o gozdnih živalih in skrbi zanje v zimskem času in o varstvu narave nasploh.

Vzgojno varstvena organizacija Rezke Dragar je v zadnjem času poglobila stike z delovnim

kolektivom Opekarnice. V decembru so za praznik JLA otroci opremili jedilnico s slikami, ki so jih sami izdelali. Presenečeni delavci kar verjeti niso mogli, da so razstavljene slike res delo otrok. Oddolžili so se jim tako, da so jim pokazali kako se izdeluje opeka. Jedilnica v opekarni bo odslej opremljena s priložnostnimi izdelki otrok ob vsakem večjem prazniku, tudi za pustne dni.

Matična enota na Črnučah tesno sodeluje tudi z osnovno šolo Maks Pečarja ter z najbližjo sosedo Glasbeno šolo Franceta Šturma, kjer se otroci seznanjajo z glasbilo in jih tudi sami »preizkušajo«.

Večkrat je slišati pripombe, da so vrtci, »zaprti sami vase«. To naj bi – povedano po domače – pomenilo, da jih prav nič ne briga, kako je s svetom zunaj njihovih zidov. Že navedeno delo VVO Rezke Dragar spodbija take pripombe.

EDA KOMAVLI

Zahvala

JOŽE SLOVENC, predsednik občinskega odbora ZZB NOV se vsem sodelavcem, znanec in prijatelj zahvaljuje za številne čestitke, ki jih je prejel ob svoji 60-letnici in želi vsem srečno, zdravo in uspešno polno 1985. leto.

Računalniški krožki na inštitutu »Jožef Stefan«

Na Inštitutu »Jožef Stefan« že drugo leto prirejajo računalniške krožke za otroke od drugega do osmega razreda osnovne šole in za odrasle, ki bi si želeli pridobiti prve izkušnje pri delu z računalnikom ter spoznati možnosti uporabe računalnikov v neručalniških poklicih.

Cilj, ki so si ga na Inštitutu »Jožef Stefan« zastavili pri organizaciji krožkov, je vzpodbuditi udeležence, da ustvarjalno uporabijo računalnik pri delu in izobraževanju. Metoda vzgoje je skozi igro in delo otroke nepriljubljeno pripeljati do tega, da si pridobijo toliko izkušenj, da znajo izbrati in uporabljati programe, ki bi jim pomagali pri strokov-

nem delu.

Vzgoja poteka v skupinah po 20 otrok, ki so grupirani po starosti, predznanju in terminih šolskih obveznosti. V vsaki učilnici je 10 hišnih računalnikov z zaslonom in kasetnikom. Po dva udeležence uporabljata en računalnik, pri čemer drugega vzpodbujata in si pomagata. Vodji krožka pomagata srednješolske računalniške smeri. Vsak krožek traja 18 tednov in sicer enkrat tedensko po tri šolske ure.

Poleg že utečenih izobraževalnih programov za seznanjanje z delom na računalnikih so za drugo polletje tega šolskega leta na Inštitutu »Jožef Stefan« pripravili tudi vrsto novih zanimivih

izobraževalnih programov.

Med drugim se bodo tisti, ki bodo to želeli, lahko seznanili z različnimi jeziki (med ostalimi tudi s strojnimi jeziki in z jeziki za umetno inteligenco), s programskimi orodji in z računalniško grafiko. V eni od skupin pa se bodo lahko otroci s pomočjo računalnika pod vodstvom mojstrskega kandidata naučili igrati šah.

Za vpise, ki potekajo v januarju in februarju, so na Inštitutu »Jožef Stefan« pripravili zaradi velikega zanimanja 1000 mest na krožkih, vodijo pa jih sodelavci Odseka za uporabno matematiko z dolgoletnimi izkušnjami na področju računalništva.

Ljubljansko Posavje v ljudski revoluciji

V prejšnji številki Zbora občanov smo najavili, da bo za praznik občine Ljubljana Bežigrad, ki je 24. junija, v založbi Občinske konference SZDL, izšla knjiga Ljubljansko Posavje v ljudski revoluciji, avtorja Miha Čerina. V tej številki Zbora občanov pa začnemo objavljati krajše odlomke iz pripravljene vsebine. Knjiga bo imela 4 poglavja in iz prvega poglavja, ki ima naslov Ljubljansko Posavje v preteklosti, objavljamo nekoliko skrajšan odlomek, z naslovom Znameniti Posavci.

ZNAMENITI POSAVCI

Posavje ima precej šolanin ljudi, ki so s svojim življenjskim delom prispevali v kulturno zakladnico svoje ožje in širše domovine. V bližnje mesto so pošiljali svoje otroke premožni kmetje, čisto po nasvetu svojih župnikov; v začetku 20. stoletja so obiskovali ljubljanske šole tudi otroci bajtarjev; nadarjenim revnejšim mladim Posavcem so omogočili šolanje tudi razni mecen.

Robida Karel (1804–1877) iz Male vasi št. 2, fizik, nabozni in poljudno znanstveni pisatelj, služboval je kot profesor na gimnaziji v Celovcu; pri dijaki si je pridobil sloves, da dobro in lepo razlaga in modro vzgaja. Ko se je leta 1874 poslovil od dijakov, so mu profesorji in dijaki priredili baklado. Mnogo je pisal v »Slovensko Bčelo« in Slomškovo »Drobtinice«. Slomšek ga je cenil, češ da z entuziazmom dela za slovenski jezik. Podpisal je oklic, naj se osnuje društvo za izdajanje in širjenje slovenskih knjig (1851), bil v pripravljalnem odboru Mohorjeve družbe; po ustanovitvi le-te pa do smrti pregledovalec društvenih računov in presojevalec rokopisov za njene publikacije. Prevajal je tudi pri deželni vladni Koroške. Napisal je tudi vrsto znanstvenih knjig v slov. in nem. jeziku.

Semrajc Martin (1825–1849) iz Tomačeva, pesnik. Na Dunaju je študiral filozofijo in pravo in bil soustanovitelj političnega društva Slovenija; goreče je zagovarjal Zedinjeno Slovenijo leta 1848. Kot pesnik je bolj skromen, zanosna pesem »Triglav« in »Slovenca zakladi« sta izjemni; v obeh razodeva razpoloženje leta 1848; podpisoval se je s psevdonimom: Tomačevski.

Levec Fran (1846–1916) rojen na Ježici v hiši, kjer je bila nekdanja gostilna pri »Florjančku«. Bil je književni zgodovinar, kritik, urednik in književni organizator; profesor za slovenščino, nemščino, zgodovino in zemljepis, ravnatelj učiteljskega, deželni šolski nadzornik. Več kot dvajset let je deloval kot vodilni usmerjevalec slovenske literature. Kot študent dunajske univerze je bil organizator slovenske liberalne akademске mladine (društvo Slovenija). Prvi je napisal sodobno slovensko literarno zgodovino, ki pa se je širila samo v rokopisu in prepisu. Bil je eden od pobudnikov realistične leposlovnosti revije Ljubljanski zvon (izhajal od 1881–1941) in njegov glavni urednik od 1881 do 1890, predprijatelj in predsednik Slovenske matice 1886–1906, ki je pod njegovim vodstvom postala osrednja narodna, kulturna in književna zavod ter je na njegovo pobudo začela izdajati več novih edicij. Napisal je prvi Slovenski pravopis. Imenovan je bil za častnega občana Ljubljane. Bil je osrednja osebnost vsega našega kulturnega življenja na prehodu 19. in 20. stoletja, »učitelj, v najvišjem pomenu besede, ki je premeril vso puščavo naše kulturne preteklosti, z ljubeznijo odkrivajoč vsako najmanjšo vazo, ki je osamljeno ozelenela«. (Ivan Prijatelj).

Schumi Franc (1848–1916), strokovni pisatelj in krajevni zgodovinar iz Tomačeva. Po poklicu je bil slaščičar (naslednica njegove slaščičarske delavnice je sedanja ljubljanska tovarna bonbonov, desertov in peciva – Šumi.) Za zgodovino

no sta ga navdušila Andrej Praprotnik, šolnik in pisatelj ter zgodovinar Jurij Kozina, ki mu je posojal zgodovinske knjige; po Kozinovi smrti je Schumi kupil Kozinovo zbirko regestov, nanašajoč se na Kranjsko, ko je še izpopolnil in objavil: Urkunden – und Regestenbuch des Herzogtums Krain i. in II. Dalje je izdal Archiv für Heimatkunde I. in II. V Ljubljani je še izšla ena številka njegovega »Slovenskega doma«, lista za zabavo in pouk (1890) in razni krajši sestavki v Ljubljanskem zvonu (Plemeniti Preširni, 1883). Bil je prizadeven zgodovinar, dasi mu je manjkalo šolanje v zgodovinskih stroki. V zadnjih letih se je bavil s teozofijo (mističen nauk o intuitivnem spoznavanju Boga).

Dimnik Jakob (1856–1924) iz Jarš, učitelj in šolski ravnatelj, pedagoški pisatelj, publicist in urednik Učiteljskega tovariša (1894–1903), tudi zelo delaven član narodnonapredne stranke in 16 let upravni svetnik Mestne hranilnice.

Sitar Matija iz Ježice (1860–1903), pisec prispevkov s področja umetnostne zgodovine.

Dr. Alojzij Merhar – Silvín Sardenko r. 1878 v Stožicah pri Čamru, znani nabozni pesnik in pisatelj, sodelavec in prijatelj pesnikov naše moderne (Cankar, Zupančič, Kette, Murn). Izšel je iz njihove »Zadruga«; svoje epsko-lirčne speve (Mater Dolorosa) je prebujal tudi v dramatične slike, jih vprizajal in tudi sam režiral na ježenskem odru, posebno v letih pred prvo svetovno vojno. Leta 1902 je imel novo mašo na Ježici, pri kateri mu je bil govornik prijatelj F. S. Finžgar. Pri študiju ga je podpirala Urbančikova družina.

Cerar Danilo (1896–1980) se je rodil sicer v Trzinu pri Moravčah, a se je devetleten preselil s starši v Ljubljano in svoja najboljša leta preživel kot organist in skladatelj na Ježici. Že kot dijak je igral in vodil pevski zbor v Kamniku; skladatelj Stanko Premrl mu je omogočil študij na glasbeni šoli na Dunaju, vendar mu je študije preprečila vojna; kot ruski vojni

ujetnik je uglaševal klavirje in se spoznal z ruskimi glasbeniki, ki so mu omogočili nadaljnji študij glasbe na ruski pedagoški akademiji. Leta 1917 je postal upravnik vrtec v Sempalatinu in obenem poučeval glasbo na gimnaziji. V domovino se je vrnil šele leta 1921. Ker mu niso priznali ruskih spričeval, se je vpisal na ljubljanski konservatorij in ponovno opravil izpite za profesorja. Živel je nekaj časa v Logatcu in tam ustanovil godbo na pihala in bil njen dirigent. Kmalu se je preselil na Ježico, kjer je bil organist, obenem je pel v zboru ljubljanske opere. Na Ježici je vodil tudi pevski zbor Kat. prosvetnega društva in imel vrsto uspešnih koncertov; tamburaški zbor na Ježici je prav tako njegovo delo. Vzgojil je tudi vrsto dobrih pevcev, vodil je pevski zbor Grafike v Ljubljani in godbo na pihala Zarjo. Spominjamo se tudi njegovih nastopov v ljubljanskem radiu, 25 let je poučeval glasbo na klasični gimnaziji v Ljubljani in se uveljavil tudi kot skladatelj. (Moravska dolina, Ljubljana 1979, str. 425–427).

France Pavlovec (1897–1959), se je rodil v Trnovem pri Ilirski Bistrici, a je pretežno del svojega življenja preživel na Posavju v Stožicah (1920–1959). Nižjo gimnazijo je študiral v Ljubljani, v prvi svetovni vojni prišel v rusko ujetništvo, vstopil v Odesi med jugoslovanske dobrovoljce, z njimi odšel 1919 prek Soluna na balkansko fronto. Po vojni se je zaposlil na železnici, vmes obiskoval slikarsko šolo »Probudo«, nato odšel v Zagreb (1923–28), študiral slikarstvo pri prof. Beciću in Krizmanu. Bil je predvsem krajinar – impresionist; v začetku je delal skupaj z R. Jakopičem, vse slike, tudi portrete in tihotžitja je naslikal v olju; predmet njegovega slikarstva je predvsem Sava od Medna do Ježice, Gameljne, Bohinj, kamor je zahajal posebno zadnja leta in ustvaril čudovite vode in krajine. Večkrat je razstavljal v Ljubljani, Beogradu, Zagrebu in leta 1930 v Londonu (četrti generacija). Njegove slike so lirčen preplet barv tako impresiven, da so ljubitelji slik naravnost sproti jemali slike izpod njegove palete, še mokre in jih odnašali na svoje domove, da skoraj ni imel kaj razstavljati. Dvakrat zaporedoma je dobil za svoje delo Prešernovo nagrado (1949, 1950).

SPOROČITE, ČE VESTE...

V knjigi Ljubljansko Posavje v ljudski revoluciji, ki bo v založbi OK SZDL Ljubljana Bežigrad izšla leto za občinski praznik, bo objavljen tudi seznam tistih oseb iz medvojne občine Ježica, ki so sodelovali v Osvobodilni fronti slovenskega naroda. Seznam oseb iz vseh vasi tedanje občine Ježica zajema sedaj že 436 imen. Med njimi so imena za katere sestavljalci seznama nimajo vseh podatkov. Pri nekaterih manjkajo letnice rojstva, pri drugih letnica smrti, ali poklic leta 1941, ali kje je bila v internaciji, zaporu, kjer stanuje danes. Vsak tak podatek, četudi en sam, je sestavljalcem seznama dobrodošel.

Prosimo vse, tudi imenovane, ki vedo za kakšen takšen podatek, da to sporočijo na uredništvo Zbora občanov, Ljubljana, Linhartova 13.

Imena oseb za katere manjkajo omenjeni podatki: Gogala Marija in Janežič Angela iz Ježice, Kosce Franc in Hat Jože, kmečka delavca iz Male vasi, orožnika Podbevšek in Weiss, Nikolč Tone iz Savelj, Dolenc Kati, Goljevšek Ernest, Kavčič Anton in Šebenik Polona iz Stožic. Za naslednje tovariše iz Tomačevega manjkajo letnice rojstva in deloma poklici: Jože Jurij, Klobučar Ivan (Jesharjev), Česen Jože, Srakar Jernej (Jaršarov) Zavbi Franc, kmečki delavec pri Kranjcu, Smrajc Franc in Novak Boris.